

KiesKleurig – Handleiding

45 - 50 min

Hele klas

1 groot klassenschermb,
1 telefoon/tablet per
leerling

Doelgroep:
bovenbouw VO

KiesKleurig in het kort

KiesKleurig is een tool voor burgerschapsvorming en leert leerlingen dat meningen verschillen. KiesKleurig maakt leerlingen bewust van hun eigen mening en de andere meningen van hun klasgenoten. Hoe het werkt? Leerlingen kiezen stellingen op hun telefoon die ze daarna met de klas bespreken. Op klassenschermb zie je hoe de klas heeft gekozen; in de discussie kom je erachter waarom dat zo is. De klassikale en individuele uitslag kun je weer met de klas bespreken. Hiermee stimuleer je je leerlingen om te reflecteren op hun eigen mening en hoe die zich verhoudt tot de klas.

Veel plezier!

Links

- Voor het klassenschermb: kieskleurig-docent.citolab.nl
- Voor leerlingen: kieskleurig.citolab.nl

KiesKleurig in de praktijk

1. Start een nieuwe sessie op het klassenschermb
2. Laat leerlingen de code van het klassenschermb invoeren op hun telefoon
3. Laat leerlingen één van de twee stellingen kiezen
4. Faciliteer de discussie in de klas over het thema en de stellingen en vraag leerlingen hun keuze te onderbouwen
5. Herhaal stap 3 en 4 voor de volgende drie thema's
6. Bespreek de uitslag in de klas

Voorbereiding

Als docent kun je de tijd die je hebt vrij indelen om de 4 thema's en de uitslag te bespreken. Plan de tijd zo in dat je na de 4 discussies nog genoeg tijd hebt om samen de uitslag te bespreken. Gebruik eventueel een timer om de tijd in de gaten te houden.

Voorbeeld: Les van 50 minuten

- Introductie en inloggen: 5 minuten
- 4x discussie: 10 minuten per thema
- Uitslag bespreken: 5 minuten

Tip: Bekijk vooraf de thema's en stellingen (zie onderstaande tabel) en bedenk hoe je de discussie hierover kunt faciliteren. Bij elk thema verschijnen op het klassenscherf ook twee vragen die de discussie in de klas kunnen stimuleren.

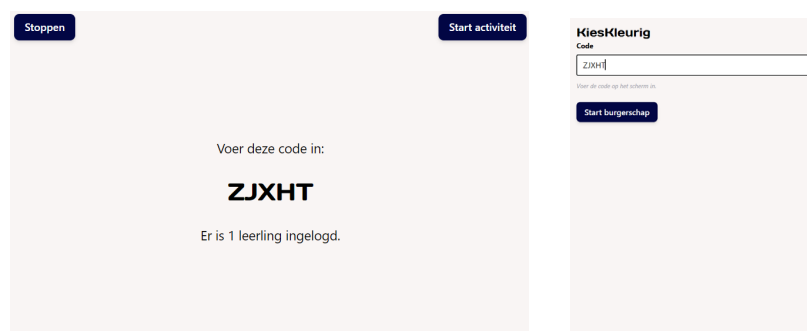
Let op

Laat leerlingen vooraf weten dat ze hun telefoon of tablet nodig hebben om mee te doen.

Een les met KiesKleurig

Start de les

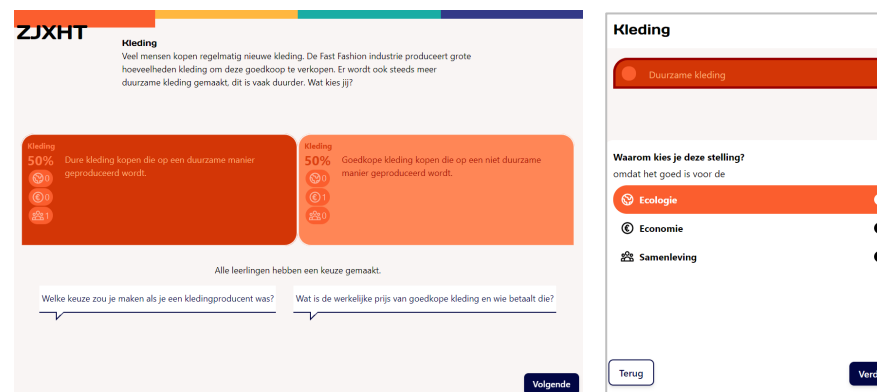
Open de link kieskleurig-docent.citolab.nl op het klassenscherf en klik op 'beginnen'. Vraag de leerlingen om kieskleurig.citolab.nl op hun telefoon te openen en laat ze de code van het klassenscherf invoeren. Als alle leerlingen zijn ingelogd start je het eerste thema.

Inloggen: klassenscherf (links) en leerlingscherf (rechts)

De discussie beginnen

Laat je leerlingen de stellingen lezen bij het eerste thema en er één kiezen. Hebben ze een keuze gemaakt, dan start je de discussie. Als docent faciliteer je het gesprek en vraag je leerlingen om te onderbouwen waarom ze een bepaalde stelling hebben gekozen. Je kunt de discussie stimuleren met vraag 1 en 2 in onderstaande tabel, maar je kunt ook eigen vragen stellen. Tijdens de discussie kunnen leerlingen hun keuze voor een stelling continu aanpassen. Bijvoorbeeld als een klasgenoot hen heeft overtuigd. Op het klassenscherf zie je steeds hoeveel leerlingen welke stelling kiezen. Is de discussie afgerond of is de tijd om? Dan ga je door naar het volgende thema. In totaal bespreek je zo 4 thema's.

Discussie: klassenscherf (links) en leerlingscherf (rechts)

Tips voor de discussie

- Daag leerlingen uit om vanuit een ander perspectief of persoon naar een stelling te kijken
- Vraag leerlingen die vaak tegenovergestelde meningen hebben om hun mening te onderbouwen.
- Zorg dat ook de stem van de minderheid gehoord wordt.
- Probeer de discussie zo neutraal mogelijk te faciliteren zodat leerlingen niet beïnvloedt worden door wat je zegt.

De uitslag bespreken

Zodra je de 4 thema's met de klas hebt besproken, laat je je leerlingen op hun telefoon de stelling kiezen die ze het belangrijkste vinden. Het klassenscherf geeft een uitslag voor de hele klas; leerlingen krijgen hun individuele uitslag op hun telefoon. Bespreek deze uitslag met je leerlingen en laat ze reflecteren, bijvoorbeeld met deze vragen:

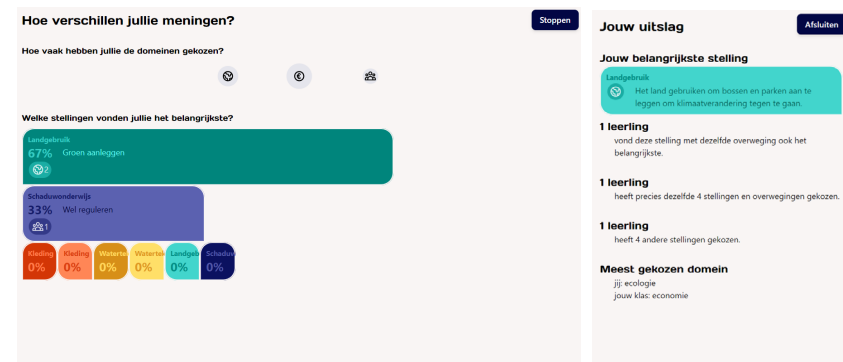
- Wat zegt deze uitslag over de meningen in de klas?
- In hoeverre komt jullie eigen mening overeen met die van je klasgenoten? Vinden jullie dat verrassend?
- Waarom vinden jullie die ene stelling zo belangrijk en waarom is een andere stelling helemaal niet gekozen?
- Waarom hebben jullie het vaakst voor ecologie/economie/samenleving gekozen?

Hier kun je als docent op letten

- Argumentatie: hoe onderbouwen leerlingen hun mening?
- Hoe reageren leerlingen op andere meningen? Laten ze zich snel overtuigen of houden ze vast aan hun mening?
- Hoe beïnvloeden leerlingen elkaar? Kiezen leerlingen vaak dezelfde stellingen als hun vrienden?
- Liggen de meningen van de klas op een lijn of zijn er veel verschillende meningen?

Hoe kun je KiesKleurig nog meer gebruiken?

- Combineer de tool met een les over burgerschap, democratie of polarisatie
- Maak een debatopstelling en vraag bij elk thema 4-5 leerlingen om de stellingen te bediscussiëren
- Als voorbereiding voor het schrijven van een betoog (bijv. voor Nederlands)

Uitslag: klassenscherf (links) en leerlingsscherf (rechts)

Thema's en stellingen

Thema	Uitleg thema	Stelling 1	Stelling 2	Vraag 1*	Vraag 2*
Kleding	Veel mensen kopen regelmatig nieuwe kleding. De Fast Fashion industrie produceert grote hoeveelheden kleding om deze goedkoop te verkopen. Er wordt ook steeds meer duurzame kleding gemaakt, dit is vaak duurder. Wat kies jij?	Ik koop dure kleding die op een duurzame manier geproduceerd wordt.	Ik koop goedkope kleding ook al wordt die op een niet duurzame manier geproduceerd.	Wat is de werkelijke prijs van goedkope kleding en wie betaalt die?	Welke keuze zou je maken als je een kledingproducent was?
Watertekort	In de zomer dreigt er in Nederland steeds vaker een watertekort. Soms wordt daardoor de waterdruk verlaagd en geldt er een sproeiverbod. Er zijn ook andere manieren om het waterverbruik te verminderen. Wat kies jij?	Bij dreigend watertekort moeten burgers meer betalen als ze meer verbruiken dan een vastgestelde hoeveelheid per persoon	Bij dreigend watertekort is het de verantwoordelijkheid van de burgers zelf om het waterverbruik te verminderen	Wat voor gevolgen zou dit hebben voor jou?	Wat zou dit voor waterbedrijven betekenen?
Landgebruik	Nederland heeft een groot tekort aan woningen. Tegelijkertijd is het belangrijk voor het klimaat om natuurgebieden te behouden en uit te breiden. Je gemeente heeft een stuk land en twijfelt wat ze ermee moet doen. Wat zou jij doen?	Het land gebruiken om bossen en parken aan te leggen om klimaatverandering tegen te gaan.	Het land gebruiken om een nieuwe woonwijk te bouwen om het woningtekort tegen te gaan.	Wat zou dit voor de inwoners betekenen?	Wat voor gevolgen zou dit hebben voor de gemeente?
Schaduwonderwijs	Steeds meer leerlingen krijgen schaduwonderwijs. Ze volgen na schooltijd (duur) betaalde bijlessen en huiswerkbegeleiding. Schaduwonderwijs zorgt voor veel werkgelegenheid, maar vergroot ook verschillen tussen leerlingen. Wat vind jij?	Door schaduwonderwijs ontstaat veel werkgelegenheid. Daarom moet de overheid dit niet reguleren.	Schaduwonderwijs zorgt voor grote verschillen tussen leerlingen. Daarom moet de overheid dit wel reguleren.	Wat betekent dit voor kansengelijkheid?	Wat voor gevolgen zou dit hebben voor scholen?

*Vraag 1 en 2 zijn vragen die je kunt stellen om de discussie te stimuleren. Je kunt er zelf voor kiezen om ze wel of niet te bespreken